

**Název projektu: Analýza prvků komunistické ideologie
v učebnicích pro žáky ZvŠ vydaných v letech 1950 – 1989**
Závěrečná zpráva projektu specifického výzkumu 2011

PhDr. Tibor Vojtko, Ph.D.

Katedra speciální pedagogiky

Pedagogická fakulta

UHK

Závěrečná zpráva projektu specifického výzkumu na rok 2012

Název projektu: Analýza prvků komunistické ideologie v učebnicích pro žáky ZvŠ vydaných v letech 1950 – 1989

1. Specifikace řešitelského týmu

Odpovědný řešitel:

PhDr. Tibor Vojtko, Ph.D.
Katedra speciální pedagogiky
Pedagogická fakulta UHK

Studentka magisterského studia na PdF UHK:

Bc. Věra Klápšťová
Speciální pedagogika rehabilitační činnosti a management spec. zařízení (N7506)
Katedra speciální pedagogiky PdF UHK

2. Celková částka přidělené dotace:

20.300,- Kč
Zakázka č. 2114

3. Stručný popis postupu při řešení projektu (max. 2 strany)

Projekt zacílil na identifikaci, analýzu a klasifikaci ideologické zátěže (komunistické) výchovy ve slabikářích a čítankách pro žáky ZvŠ vydaných v letech 1948 – 1989 v totalitárním Československu.

(1) Základním předpokladem výzkumu a jeho první fází bylo definiční vymezení prvků a symptomů tzv. totalitární výchovy. Ta se odlišuje od úlohy a významu výchovy v autoritářském režimu. Zcela původní a originální vymezení vychází, jako jeden ze závěrů výzkumu, z teorie komunistické propagandy a úlohy výchovy a vzdělávání v marxisticko-leninské teorii. Závěry této části fáze výzkumu jsou součástí publikačního výstupu.

(2) Hlavním výzkumným záměrem projektu byla identifikace a analýza tematického zaměření výtvarných prvků užitých ve vybraných slabikářích pro žáky ZvŠ vydaných v období 1950 – 1989. Závěry potvrzují, že popsaná témata měla indoktrinační funkci a bylo pouze na učiteli, jak s nimi ve výuce naloží. Závěry v publikačním výstupu toto jednoznačně dokládají. Jen s těží lze však hovořit o programovosti.

(3) Publikační výstup je sumářem teoretického vymezení problému a jeho praktického ověření na příkladech konkrétních slabikářů. Jeho smyslem je vyvolání diskuse nejen nad minulostí.

4. Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

Návrh výstupů projektu byl koncipován podle publikačních možností tématu: kapitola v monografii (PM JAK Praha, UHK) a prezentace na vědecké konferenci (PM JAK Praha).

(a) kapitola v monografii, v tisku, předpokládané vydání v roce 2012

VOJTKO, T. Presentace komunistické výchovy ve slabikářích a čítankách pro zvláštní školy v letech 1948 – 1989 aneb Když učebnice slouží. In Šustová, M. **NÁZORNÉ VYUČOVÁNÍ A ŠKOLA - Historický vývoj a současné trendy používání didaktických pomůcek**. Praha : PM JAK Praha, 2012. (bude předloženo dodatečně)

(b) kapitola v monografii, příprava rukopisu, předpokládané vydání ve 3. čtvrtletí 2012

VOJTKO, T. *Slabikáře a čítanky pro žáky ZvŠ vydané v letech 1953 – 1989. Tematická analýza prvků výchovy totalitárního režimu Československa*. Hradec Králové : Gaudeamus, 180 s., 2012. (bude předloženo dodatečně)

(c) aktivní účast na konferenci s tematicky odpovídajícím příspěvkem

název konference: **NÁZORNÉ VYUČOVÁNÍ A ŠKOLA - Historický vývoj a současné trendy používání didaktických pomůcek**

organizátor: **Pedagogické muzeum J. A. Komenského, Praha**

termín: **6. říjen 2011**

název příspěvku: **Presentace komunistické výchovy ve slabikářích a čítankách pro zvláštní školy v letech 1948 – 1989 aneb Když učebnice slouží**

5. Přehled realizovaných výdajů:

Prostředky vynaložené v rámci projektu odpovídají rozsahu a určení uvedeného v návrhu projektu. Finanční prostředky projektu byly přečerpány o 35,99,- Kč.

a) osobní náklady

V rámci projektu byly řešiteli přiznány mzdové náklady ve výši 2.000,- Kč.

Dále bylo ohrazeno zákonné zdravotní pojištění ve výši 179,99,- Kč a zákonné sociální pojištění ve výši 500,- Kč. Hlavní řešitel projektu toto ohodnocení získal jako odměnu za úspěšné řešení projektu.

b) stipendium

Studentka Bc. Věra Klápšťová se na projektu podílela řešeršními činnostmi a na výběru konkrétních slabikářů. Vzhledem k tomu, že neexistuje ucelená evidence vydaných učebních pomůcek pro ZvŠ ze druhé poloviny 20. století, práce na tomto úkolu nebyla jednoduchá. Kolegyni bylo přiznáno odpovídající mimořádné stipendium ve výši 4.500,- Kč.

c) materiálové náklady

Výdaje na materiálové zabezpečení projektu byly omezeny na nákup: (a) DHM notebook ve výši 13.000,- Kč (valná část výzkumu probíhala v prostředí knihoven) a (b) spotřební kancelářský materiál – papír ve výši 106,- Kč (pro tisk rukopisů apod.).

d) další náklady (služby, jiné výdaje) a jejich stručné zdůvodnění

Bez dalších nákladů.

e) náklady nebo výdaje na služby a jejich stručné zdůvodnění

Bez dalších nákladů.

f) doplňkové (režijní) náklady nebo výdaje v souladu s příslušným řídicím aktem UHK.

Bez dalších nákladů.

g) cestovné a jeho stručné zdůvodnění.

Bez dalších nákladů.

6. Povinné přílohy:

(a) kopie publikačních výstupů

(b) výpis z OBD – výsledky publikační činnosti podpořené projektem – bude doloženo dodatečně

(c) Výsledovka“ z ekonomického informačního systému Magion – vyúčtování dotace

2. 1. 2012